

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 6 lipca 2016 r.

**Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Olsztynie**

Przedkładam następujące uwagi i wnioski do projektu zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Swajnie PLH280046:

1. Zagrożeniem dla siedliska 91E0 powinno być „regulowanie i odmulanie rzeki Kirsny w obszarze Natura 2000 i wykonywanie na niej prac utrzymaniowych”. Nie tylko odmulanie, ale i inne rodzaje robót utrzymaniowych (np. usuwanie rumoszu drzewnego z nurtu rzeki, zasypywanie wyrw, usuwanie roślinności) na odcinku płynącym przez obszar, przylegającym do łęgów, negatywnie wpływałyby na związki rzeki z przyległymi do niej łęgami¹, a w ten sposób na siedlisko przyrodnicze 91E0. Zagrożenie to należy przesunąć do rzeczywistych, gdyż w projekcie planu utrzymania wód na terenie RZGW w Warszawie przewidywane są zapisy, które obligowałyby WZMIUW w Olsztynie do wykonywania robót utrzymaniowych powyżej km 14,1, co wypadaloby wciąż na leśnym odcinku rzeki w granicach obszaru Natura 2000.
2. Wszędzie tam, gdzie jako cel ochrony wskazuje się „Utrzymanie obecnego niezadawalającego (U1) stanu ochrony”, należy wyraźnie wskazywać wskaźniki, które mimo ogólnego stanu niezadawalającego, są obecnie w stanie właściwym, który powinien być zachowany. W przeciwnym razie sformułowanie celu upoważniałoby do pogorszenia tych wskaźników.
3. Cel ochrony dla siedlisk 3160 i 7140 powinien wyraźnie akcentować także pozostawienie kształtowania w/w siedlisk przyrodniczych procesom naturalnym, w szczególności wyeliminowanie (nielegalnego tu) wędkowania i wydeptywania pła mszarnego oraz brzegów jeziorzek przez wędkarzy.

---

¹ Związki ekosystemu lasu łęgowego z rzeką, w tym np. z występowaniem martwych drzew nie tylko w lesie, ale i w rzece, pokazują publikacje naukowe – np. Šindlar M., Lohnisky J., Zapletal J., Machar I. 2009 – Wood debris in rivers – one of the key factors for management of the floodplain forest biotope of European importance. J. Landsc. Ecology 2, 2: 56-72.

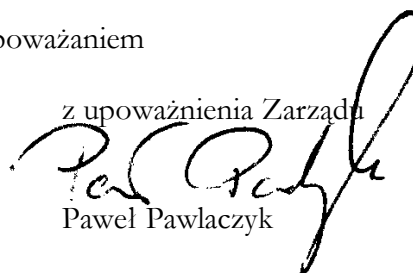
4. Dla siedliska 91D0 cel powinien wyraźnie akcentować utrzymanie właściwego stanu ochrony w wyniku naturalnych procesów przyrodniczych.
5. W przypadku grądów (siedlisko 9170) sformułowanie celu „Zapewnienie istnienia powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego, łącznie co najmniej 20 ha” należy przeformułować na „Zapewnienie istnienia powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania, łącznie co najmniej 20 ha”. Chodzi tu o istnienie powierzchni referencyjnych wyłączonych z użytkowania rębego, ale i z przedrębego!
6. Dla pozostałych leśnych siedlisk przyrodniczych należy dodać podobnie:
  - 91D0: „Zapewnienie istnienia powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania, łącznie co najmniej 80 ha”;
  - 91E0: „Zapewnienie istnienia powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania, łącznie co najmniej 80 ha”.
7. Jako element celu dla siedliska 91E0 dodać „utrzymanie cieków w stanie naturalnym”. W obszarze jest to warunek dobrego stanu łęgów, pozostających w łączności hydrologicznej z rzeką Kirsna.
8. Jako element celu dla wydry, minoga, głowacza białopletwego – oprócz uzupełnienia stanu ochrony – dodać „utrzymanie cieków w stanie naturalnym”.
9. Działaniem ochronnym dla siedliska 3160 nie powinno być „Przeciwdziałanie zmianom siedliska poprzez utrzymanie aktualnego sposobu gospodarowania”, a „Przeciwdziałanie zmianom siedliska poprzez wyeliminowanie przypadków wędkowania i utrzymanie aktualnego stanu jeziorzek jako pozostawionych procesom naturalnym”. W przypadku tego siedliska chodzi właśnie o wyeliminowanie obecnego, szkodliwego dla siedliska, użytkowania, które ma miejsce w praktyce, mimo jego nielegalności.
10. Działaniem ochronnym dla siedlisk leśnych powinno być „Poszerzenie sieci powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania”, a nie tylko „Poszerzenie sieci powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego”. Chodzi bowiem również o nie wykonywanie w tych fragmentach lasu cięć przedrębnych, np. trzebieży późnych.
11. Poszerzenie sieci powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania głównego dla siedliska przyrodniczego wskazywane na mapie powinno objąć także wydzielanie 584f (ponad 100-letni drzewostan sosnowy na typie siedliskowym BMb, powinien być zaliczony do siedliska 91D0)
12. Nie zgadzam się z tezą, iż w planie zadań ochronnych nie można wprowadzić działań ochronnych „stanowiących faktycznie zakaz”. Z brzmienia art 37 ust 2 ustawy o ochronie przyrody wynika, że ustawodawca przewiduje możliwość „podjęcia działań sprzecznie z ustaleniami planu zadań ochronnych” – co oznacza, że przewiduje możliwość, by plan zadań ochronnych zawierał ustalenia, z którymi niektóre działania byłyby sprzeczne. A przecież każde takie ustalenie „stanowi faktycznie zakaz”, i to wynikający właśnie z planu zadań ochronnych

Dlatego uważam, że nie ma podstaw usuwania z treści działania nr 13 zapisu o nieregulowaniu rzeki Kirsny oraz nieodmulaniu jej na odcinku znajdującym się w obszarze Natura 2000.

13. W planie powinny pozostać także działania 15-18. Mimo braku pełnych danych o występowaniu gatunków, których dotyczą, działania te są celowe w świetle zasady ostrożności. Zmiana, polegająca na ich usunięciu z planu, na pewno nie wynika z potrzeb przedmiotów ochrony obszaru, i jako taka jest niedopuszczalna².

z poważaniem

z upoważnienia Zarządu

Paweł Pawlaczyk

---

² Zgodnie z art. 28 ust 5 zdanie ostatnie ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Ustawodawca przyjął, że plan zadań ochronnych sporządza się na czas określony, a przed upływem tego czasu można go zmienić w okolicznościach określonych ustawą. Intencją takiego zapisu była ochrona trwałości ustanowionego planu. W naszej ocenie, przepis ten uniemożliwia dokonanie zmiany planu zadań ochronnych z innych przyczyn, jak również ujęcie w zarządzeniu zmieniającym zmian wynikających z innych przyczyn. W szczególności, w świetle delegacji ustawowej, niedopuszczalne zaś są zmiany, które osłabiałby ochronę siedlisk przyrodniczych lub gatunków.

Znane nam jest wprawdzie odmienne stanowisko GDOŚ, który w ślad za Departamentem Prawnym MS uważa, iż PZO może być zmieniony także z innych powodów, w szczególności może być uchylony przez sąd administracyjny z powodu niezgodności z prawem lub uchylony przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Środowiska w trybie nadzoru, z czego ma wynikać że może być także zmieniony przez RDOS który go wydał. Stanowiska tego nie można jednak podzielić. Zacytowane przez nas wyżej przepisy ustawy o ochronie przyrody stanowią *lex specialis* wobec ogólnych przepisów uprawniających organ właściwy do ustanowienia aktu prawa miejscowego również do uchylecia tego aktu, wprowadzony właśnie w celu ochrony trwałości raz ustanowionego planu przed zmianami pod wpływem rozmaitych nacisków.